

HITLER IN MUSSOLINI POVABLJENA V WASHINGTON

PREDSEDNIK ROOSEVELT BO
KMALU PREDLOŽIL KONGRESU
PREDLOG ZA ZNIŽANJE CARINE

Devet držav bo sklicalo gospodarsko konferenco. Angleški ministrski predsednik MacDonald je pripravljen na odhod. — Visoke carine, ki so jih uvedle nekatere države, je treba brezpogojno znižati. — Na vrsto bo prišla tudi zadeva vojnih dolg. — Dolžnice morajo plačati do 15. junija 114 milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 7. aprila. — Ameriški predsednik Franklin D. Roosevelt je pozval Hitlerja in Mussolinija ter voditelje drugih velikih držav, naj pridejo čimprej v Washington oziroma naj pošljejo svoje zastopnike.

Poziv je prijazen, toda nujen. Predsednik Roosevelt pravi, da je sedaj zadnji čas, da se spravi zavozeno svetovno gospodarstvo v tir.

Vse kaže, da je predsednik Roosevelt prevzel oziroma da skuša prevzeti vodstvo v mednarodnih zadevah.

Prvi, ki so bili povabljeni, so bili zastopniki velike četvorice — Velike Britanije, Francije, Nemčije in Italije.

Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald bo jutri teden odpotoval, dočim Francija še razmišlja o vabilu, ki je bil pred tremi dnevi dostavljeno s posredovanjem poslanika Paula Claudela.

Predsednik Roosevelt bi najraje videl, če bi prišel francoski ministrski predsednik Daladier osebno v Washington ali če bi poslal sem kakega sebi enakega zastopnika.

Danes je obiskal državni podtajnik Phillipps italijanskega in nemškega poslanika Rossa in Pritwita ter jima izročil vabilo za Mussolinija in Hitlerja.

V vabilih je izrecno poudarjena želja, naj pride ta osebno, če jima pa le nikakor ni mogoče, n a j pošljeta svoje zastopnike.

Ta korak predsednika znači začetek poskusa, kako bi bilo mogoče zainteresirati narode za program, ki bi vrnil svetu prosperiteto ter obnovil svetovno trgovino.

Nadalje je bilo namignjeno, da bodo zastopniki vsake države, ki je z Združenimi državami v diplomatski zvezi, dobrodošli in bodo pripuščeni k posvetovanjem, ki se bodo prihodnje tedne vršila v Washingtonu.

Namen teh posvetovanj je ugoditi pot za svetovno valutno in gospodarsko konferenco, katere se bo vršila to poletje v Londonu.

Ker Združene države še niso priznale Sovjetske Unije in je ne nameravajo tako kmalu priznati, je to dokaz, da ruski zastopniki ne bodo povabljeni v Washington, dasi bo Rusija na londonski konferenci zastopana.

Posvetovanja se bodo vršila deloma v Beli hiši, deloma v državnem departmentu ter bodo povsem prijateljskega značaja.

Na ta način upata predsednik Roosevelt in državni tajnik Hull dognati, katere težkoče povzročajo posameznim državam največ skrbi in nadlog in kako bi se jih najlažje iznebile.

Uradniki so mnenja, da je za Združene države najbolj primerno, ako zavzamejo vodstvo, kajti Amerika je največja upnica sveta. Petnajst držav ji dolguje približno dvanaest tisoč milijonov dolarjev.

Obiskovalcem bo predložen popoln ameriški program, s katerim se bodo brez dvoma strinjali.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bo predsednik Roosevelt v doglednem času pozval kongres, naj kaj ukrene za znižanje visoke carine,

Žrtve narodno-socijalistične politike

FRANCIJA SE
BO POGAJALA
Z AMERIKO

Francija bo poslala delegacijo v Washington. — Ministrski predsednik in zunanji minister sta zaposlena.

Pariz, Francija, 7. aprila. — Francija bo poslala v Washington delegacijo, ki se bo udeležila razprav med predsednikom Rooseveltom in angleškim ministrskim predsednikom Ramsay MacDonal-dom.

Ministrski predsednik Deladier in zunanji minister Paul-Boncour sta prišla po medsebojnem posvetovanju do prepričanja, da zaradi nujnega opravila ne bosta mogla iti v Ameriko.

Iz vladnih krogov se je tudi izvedelo, da vsled notranjih političnih razlogov tudi bivši ministrski predsednik Herriot ne bo mogel iti, vsled česar bo v imenu francoske vlade vodil posvetovanja novo imenovani francoski poslanik v Washingtonu Andre de La Boulaye.

Francoska vlada sicer še ni sprejela povabila predsednika Roosevelta, tado posebni Rooseveltov poslanik Norman H. Davis se je o tem posvetoval s francoskim predsednikom in zunanjim ministrom.

PARNIK JE PREVELIK

Saint Nazaire, Francija, 6. apr. Stara normandska ladja, ki je bila zgrajena leta 1530 in je morala biti razbita, predno je videla široko morje, ker je bila prevelika, da bi mogla odpluti iz pristanišča, bo mogoče, dobila svojo sovratnico v parniku "Normandie", ki ga ravno sedaj gradijo.

Inženirji ladjedelnice v Saint Nazaire so bili ponosni, da jim je francoska parobrodna družba poverila zgradbo največjega parnika "Normandie". Zgradila je poseben dok, da je mogoče na parniku delati tudi pod morsko gladino. Toda, ko bo parnik popolnoma opremljen, bo tako težak, da bo njegovo duo seglo tako globoko v morje, da ne bo mogel odpluti iz pristanišča, ako morskoga dne ne znižajo. Za tako delo pa je potrebnih 10.000.000 frankov.

Trgovska zbornica v Saint Nazaire je v to svrhu privolila dva milijona frankov. Sedaj pa nastane vprašanje, od kod bo prišlo še ostalih 8.000.000 frankov.

PRI DUNAJSKIH SOCIJALISTI SO NASLI OROŽJE

Dunaj, Avstrija, 6. aprila. — Policija je danes odkrila skladišče, v katerem so skrivali dunajski socialisti orožje. Našli so 12.000 patron za strojne puške, 133 pušk in 800 ročnih granat.

ki je po njegovem mnenju največja ovira, da se svetovna trgovina ne more razviti.

Veliko vlogo bodo igrali tudi vojni dolgovi.

Dne 15. junija morajo plačati razne evropske države Ameriki stoštirinajst milijonov dolarjev, pa je zelo dvomljivo, da bi zamogle zadostiti tej svoji obveznosti.

Pozneje bo povabil predsednik k sebi tudi zastopnike Japonske in Kitajske ter zastopnike centralno-ameriških in južno-ameriških republik.

ŠTUDENTJE
NADALJUJEJO
S ŠTRAJKOM

Governer se pogaja za denar za plačo učiteljem. — Šolski ravnatelj pozivlja stariše, da vplivajo na otroke.

Chicago, Ill., 7. aprila. — Učenci in učenske čikaških javnih šol nadaljujejo svojo stavko z zahtevom, da mesto plača učiteljem zastalo plačo.

Posledice 24-urne stavke so: Arretacija 27 šolarjev zaradi ščuvanja na stavko in zaradi piktiranja. Po ukoru šolskega ravnatelja so bili vsi izpuščeni.

Cela vrsta posvetovanj governerja Henryja Horner, ki je na glas prišel iz Springfielda, se je vršila s šolskimi oblastmi in bankirji za takojšnjo posojilo v znesku \$1.700.000 za plačilo učiteljskih plač.

Poziv šolskega nadzornika Williama J. Bogan na stariše, da pri-govarjajo svojim otrokom, da odne-hajo od stavke.

Še nikdar poprej se ni zgodilo, da bi tekmo 24 ur zastavkalo do 20.000 učencev v 24 šolah.

Učitelji in drugi šolski uslužbeni pravijo, da obžalujejo šolskarsko stavko. Šolarje so opominjali, da bo stavka več škodila kot pa koristila, toda ta poziv je šolarje še bolj podžgal.

JAMES J. WALKER SE BO
OŽENIL

Cannes, Francija, 7. aprila. — Prejšnji newyorški župan James J. Walker in gledališka igralka Betty Compton se bosta prihodnji četrtke poročila v mestni hiši v Cannes.

Kot prič bosta pisatelj Michael Arlen in filmska igralka Norma Shearer. Poročne obrede bo opravil župan Cazaiguire. Kot se poroča, ne bosta poročena v cerkvi. Nevestin oče, ki se sedaj nahaja v Cowes na otoku Wight, bo prišel k poroki.

Takoj po poroki bo par odšel v Comptonovo vilo Beau Geste. Nevestina mati, ki sedaj stanuje v vili, se bo preselila v hotel.

BYRD OV TOVARIS
OBDOLŽEN VLOMA

Policijski sodnik Mark Rudich je postavil pod jamčino \$2500 petindvajsetletnega Sverre Ericksona, ki je bil svoječasno drugi častnik na parniku "New York", s katerim je vprizoril admiral Byrd svojo ekspedicijo na Južni tečaj.

Erickson je vlomil v stanovanje neke ženske v Brooklyn ter ji odnesel ročno torbico. Izgovarja se, da je bil popolnoma pijan.

JUGU PRETI
POVODENJ

Hudi nalivi ob toku reke Mississippi. — Pokrajina ob delti je v veliki nevarnosti pred vodo.

Vicksburg, Miss., 7. aprila. — Vlada in inženirji, državni kaznjenci in prebivalci v nižinah so združili svoje moči v boju proti narasčajoci vodi v dolinem delu doline reke Mississippi.

Vsled hudih nalivov preti povodenj v okrajih Tallahatchie, Issaquena in Sharkey v delti Mississippija, toda do sedaj so zadrževali preplavo močni nasipi.

Več sto ljudi je brez strehe v krajih Tallahatchie, Yazoo, Coldwater in Yelobusha, ki se nahajajo v Mississippijevi delti in v mestih St. Francis v dolini Mississippi na meji med državama Kentucky in Tennessee.

Vleani inženir major Brehon Somervell, ki je nadzoroval reko Mississippi, je rekel, da močni jezovi ob veliki reki morajo z lah-koto zdržati še narastek 8 čevljev vode.

Somervell pravi, da kraji, ki so sedaj preplavljeni, vsako pomlad trpe vsled povodnji, ker se nahajajo v nižini doline.

Governer Sennett Conner je dovolil ravnatelju državne kaznilnice v Mississippi, R. O. Tannu, da sme v krajih povodnji za pomoč porabiti vse kaznjence. Tana je governerju sporočil, da je sprejel iz mesta Belzoni prošnjo, da bi tja poslal v pomoč kaznjence.

MANDŽURCI
PRODRAJO

Mančoukuo armadno poveljstvo je zahtevalo, da Kitajci izpraznijo mesto. Japonci ne vodijo tega prodiranja.

Šanhajkwan, Kitajska, 7. aprila. — Mančoukuo armadno poveljstvo je zahtevalo, da kitajska garnizija izprazni mesto Činwangtao, ki je važno pristanišče ob Belem morju, da odpre mestna vrata in se poda.

Te čete so del armade, ki je prodrla južno od kitajskega zidu in zavzela mesto Haiyangčen in je prišla do vasi tri milje severno od Činwangtao. Drugi oddelek te armade je krenil v smeri proti Fanning.

Japonska poročila trdijo, da poveljuje tem četam general Ting Čiang, ki je označen kot prijatelj mančukuo armade prstovoljcev.

Tokio, Japonska, 7. aprila. — Nek japonski uradnik vojnega ministrstva je rekel, da armada generala Ting Čiang, ki je zahtevala predajo pristanišča Činwangtao, ni redna mančukuo armada in da ni pod vrhovnim japonskim poveljstvom.

Japonska vojska ni v nobenem oziru odvisna od te armade, da obdrži svoje defenzivno stališče južno od kitajskega zidu.

Japonsko vojno poveljstvo je izjavilo, da japonska armada nima namena zasedi Činwangtao in pričeti kake večje operacije južno od velikega zidu. Poveljstvo pravi, da se nahajajo nekatere japonske postojanke južno od zidu samo iz strateških ozirov.

NAD TRISTO OSEB USMRČENIH;
OGROMNO ŠTEVILO RANJENIH

BERLIN, Nemčija, 7. aprila. — Kancler Hitler je postavil ceno "preropenja" Nemčije na 330 mrtvih oseb, 40.000 ranjenih in na 100.000 oseb, ki so bile poginane iz trgovskega sveta. To izjavo je podal zborom ministrov, diplomatskih zastopnikov in časnikarskih poročevalcev ter je rekel, da so to številke nemške revolucije, ki ga je postavila na krmi-lo vlade.

HITLER HOČE
ČISTO PLEME

Hitler poziva narod, d a deluje z njim za čisto nordiško plemo. — Rein-hard na begu.

Berlin, Nemčija, 7. aprila. — Kancler Hitler je na kulturne organizacije izdal poziv, v katerem jih prosi za pomoč za 100 odstotno nordiško plemo v Nemčiji.

Svetovno znani dramatični pisatelj Max Reinhard je na begu iz Nemčije, ker se boji za svoje življenje. V svoji izjavi, ki je namenjena za objavo v časopisih, pravi Reinhard, kaj mora biti vzrok, da ga Nazijci tako napadajo, kaj-ti nikdar ni bil udeležen pri kakih protinemških ali drugih političnih dejanjih.

Sedem moških, ki so na sumu, da so bili v zvezi s poskušeno odvedbo Alberta Rotterja in njegove žene, je bilo aretiranih v Goet-zisu, ko so prekorajčili avstrijsko-švicarsko mejo. Ujetniki so najbrže nemški dijaki.

Pred skupino berlinskih zdravnikov je kancler Hitler navajal ameriško postavbo, ki izključuje od naseljevanja rmena plemena ter je s tem branil svoj nastop proti židom v Nemčiji.

Zunanje ministrstvo je protestiralo pri poljski vladi proti slabemu postopanju z nemškimi državljani na severnem Poljskem.

Izključitev židov z zdravniških, sodniških, umetniških in znanstvenih mest je Hitler opravičeval ameriško izključitev raznih narodnosti iz naseljevanja v Ameriki.

Ameriški narod je prvi izprevidel politične posledice vsled različnosti narodnosti. — je rekel Hitler pred novo federacijo zdravnikov, iz katere so bili izključeni vsi židovski zdravniki. — Vsled naselniške postavbe so se Združene države ubranile naseljevanja nezaheljenih narodov. In sedaj Amerika noče odpreti svojih vrat židom, ki beže iz Nemčije.

Vsled tega je rekel Hitler, da imajo Združene države najmanj vzroka zgražati se nad Nemčijo v njeni politiki, da hoče očistiti svoj narod tuje primesi.

SMRTNA KOSA

V New York City, 407 W. 18th Street je včeraj nenadoma umrla rojakinja Mrs. Mary Boštjančič. Podlegla je operaciji. Lani je umrla njena sestra Mrs. Fanny Barbiš. Zapušča vžaločenega soproga, kateremu izrekamo iskreno sožalje.

Nemško časnikarstvo je do sedaj korakalo zadej, sedaj pa koraka pred časom. Nobena vlada ne more zatreči časnikarstva, ki piše resnico. — je rekel Hitler.

Nazijski kristjani so sklenili, da bodo iztrebili iz krščanskega nauka vse sledove židovske vere in vlada bo nacionalizirala protestantsko vero.

Kako stališče bo zavzela Hitlerjeva vlada proti katoliški veri, bo pojasnjeno po razgovoru med papežem Pijem IX. in podkanclerjem Franzom von Papen v Rimu.

Industrijska federacija bo reorganizirana, ker vlada stremi za tem, da Nazijci kontrolirajo vso nemško industrijo. Stari odbor industrijske federacije je odstopil.

Baron Gust. Krupp von Bohlen, ravnatelj velikih Kruppovih tovarn v Essen, ki so tekom svetovne vojne zalagale nemško armado z municijo in drugim vojni-m materijalom, je bil pooblaščen, da se v tej zadevi pogaja s Hitlerjem in njegovim kabinetom. Federacija je pred kratkim potrdila Hitlerjevo vlado.

Iz uradnih krogov se je izvedelo, da bo podkancler Franz von Papen razpravljal o odnošajih med Nazijci in katoličani s papežem Pijem XI. Von Papen je katoličan in je bil prej član katoliškega centra, predno se je pridružil narodnim socialistom ali Nazijcem.

Časopisje poroča, da je bil opuščen cerkveni davek in da bo stopil na njegovo mesto "kuturni" davek, kar pomeni, da Nazijci nameravajo nacionalizirati protestantsko vero.

"Nemško krščansko gibanje" je imelo prvo zborovanje v Berlinu in je sprejelo mnogo zelo važnih resolucij.

Ena točka rezolucije določa "zedinjenje cerkve z nazijskim gibanjem v čistem arijskem duhu". druga točka pa zahteva odpravo nauka stare zaveze kot podlaga krščanske vere.

Urenik vodilnega nazijskega lista Alfred Rosenberg je na nekem shodu zahteval opustitev svetega pisma stare zaveze in mesto tega je predlagal mitologične, duhovne, znanstvene in umetniške osebnosti.

Dr. Rosenberg je označil 2 milijona nemških vojnih "mučnikov" za novo mitologijo in vero za "Novo Nemčijo".

BOLIVIA SE ZANAŠA NA
HUGHESA

Buenos Aires, Argentina, 7. aprila. — Boliva je predlagala, da bi sodniki najvišjega sodišča vseh ameriških držav pod načelstvom najvišjega sodnika Združenih držav Charlesa E. Hughesa odločili glede spora med Bolivijo in Paragvajem zaradi Chaco okraja.

V tem smislu sta obe državi izpremenili mirovni načrt nevtralnih držav.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation).

Frank Sakser, President L. Benedik, Trezorier

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
En četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

TRIDESETURNI DELOVNI TEDEN

Katero sredstvo bi bilo najuspešnejše proti vedno naraščajoči mehanizaciji industrije?

— Če bo šlo tako naprej, — pravijo nekateri, — bo stroj popolnoma izpodrinil delavca in ga pahnil na cesto. Ta domneva je povsem verjetna. Delo, ki ga je opravljalo pred desetimi ali petnajstimi leti od petdeset do sto delavcev, ga opravlja v nekaterih slučajih s pomočjo strojev dva ali trije.

Kaj je z ostalimi? Na cesti so in iščejo brezuspešno kruha in zasluzka, če se jim ni slučajno posrečilo dobiti zaposlenje v kak drugi industriji, ki je zaenkrat še bolj navezana na delo človeških rok kot pa na stroje.

Skrajšanje delovnega časa bi bilo eno izmed mnogih sredstev, ki jih priporočajo.

Pred dobrimi dvajsetimi leti ni bilo nič neobičajnega, če je moral delavec delati po dvanajst do štirinajst ur na dan. Potem je deset ur zadostovalo in slednjič osem.

Osemurni delovnik je ponekod postavno uveden, pa se še vedno dobe gospodarji, ki silijo delavce delati za sramotno nizko plačo po deset do dvanajst ur na dan.

Za vzgled naj nam služijo le newyorške "znojilnice", zaduhli in tesni prostori, v katerih izdelujejo šivilje ženske obleke.

Zaposlene so od sedmih ali osmih zjutraj pa pozno v noč in so srečne, če zaslužijo po dva dolarja na dan.

Tem vnebovpijočim razmerom naj bi napravila konec predloga demokratskega senatorja Blacka, ki pravi, da je popolnoma dovolj, če majner ali fabriški delavec delata po pet dni na teden in po šest ur na dan.

S tem bi se razmerje med stroji in delavci do gotove meje izenačilo in delo bi dobilo nad šest milijonov nezaposlenih.

Izdelki tovarn, v katerih bi bil uveljavljen daljši delovni čas, naj bi bili izključeni iz meddržavne prometa.

Predloga bo v ponedeljek predložena poslanski zbornici, ki jo bo z nekaterimi spremembami najbrž odobrila.

In tudi predsednik Roosevelt jo bo brez dvoma podpisal, dasi bi po njegovem mnenju zadostoval šestintrideseturni delovni teden.

Postava bi bila le začasna. Veljavna bi bila namreč le dve leti.

Če se ne bo obnesla, bo pač treba poiskati kako drugo sredstvo za zmanjšanje nezaposlenosti. Toda upati je, da ne bo.

Roparski umor 60-letne starke.

V Bačkem Petrovem selu so našli te dni mrtvo na stanovanju 60-letno vdovo Agnezo Katona, ki je postala žrtev roparskega udara. V Petrovo Selo je odšla sodna komisija iz Novega Sada.

Sodni zdravnik je ugotovil sledove davljenja na vratu, kar je bilo dokaz, da je bila nesrečna vdova zadavljena. Iz stanovanja je izginilo več tisoč dinarjev, pa tudi vložne knjižice, glaseče se na 20.000 Din.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 3.50	Lir 100	\$ 5.85
Din 300	\$ 5.25	Lir 200	\$ 11.35
Din 400	\$ 6.55	Lir 300	\$ 16.50
Din 500	\$ 8.25	Lir 400	\$ 22.50
Din 1000	\$ 16.50	Lir 500	\$ 27.50
Din 2000	\$ 33.00	Lir 1000	\$ 54.00

Za izplačilo veljavih zneskov kot zgoraj navedene, bodite v dinarjih ali lirah dovolj, če je to potrebno.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati	\$ 5.75
" " "10.00 "	" 11.35
" " "15.00 "	" 16.50
" " "20.00 "	" 22.50
" " "25.00 "	" 27.50
" " "30.00 "	" 33.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

MASARYK O SODOBNIH PROBLEMIH

Reuterjev dopisnik v Pragi W. Slater je govoril te dni s prezidentom Masarykom. Na njegovo vprašanje, ali mora Mala antanta nadomestiti nekdanjo gospodarsko enoto Avstro-Ogrske, je Masaryk odgovoril:

"Evropska kriza izvira iz dejstva, da plačujemo za vojno šele po njenem koncu, ne pa med njo. Mala antanta ne more biti tu polne nadomestila, ker ni tako enakomerno izravnana in je pretežno poljedelska. Problem je treba rešiti s pogodbami med vsemi državami z razdelitvijo dela med poedine države. Nove države ne trpe takozvane balkanizacije. Mal narod lahko bolje skrbi zase, če ima državno samostojnost, kakor pa če je del velike države. Delati mora marljivo, mora se boriti in dosegati cilje. To je mnogo boljše nego trda centralizacija."

Pogovor je nanesel na fašistični pokret. Prezident Masaryk je izjavil o fašizmu približno tole:

"Mussolini izjavlja, da fašizem ni izvozna roba. Gotovo je v fašizmu nekakšen element demokracije. Če hoče doseči uspeh, mora fašizem odgovarjati javnemu čustvovanju in interesom. Mussolini je potisnil monarhizem v ozadje. Ustanovil je nekakšno republiko. Cesar je moral vedno storiti nekaj takega, da je postal popularen in da je nadomestil z nečim bivšo avtoriteto. Kako daleč je fašizem demokratičen? — Usmernen je nedvomno k uvedbi ljudske vlade vsaj do gotove meje, usmerjen je pa do gotove meje tudi k avtokraciji. En človek ne more vladati 40 milijonom ljudi, treba je ustvariti nekakšno oligarhijo.

Na vprašanje ali imajo mali narodi vzrok vznemirjati se zaradi nove oblike vladavine v Nemčiji, je prezident odgovoril:

Nas Nemci ne bodo vznemirjali, če sami ne bodo vznemirjeni. Imeli bodo dovolj opraviti s svojimi lastnimi problemi.

Na vprašanje o možnosti sodelovanja Nemčije z Madžarsko in Češkoslovaško je prezident odgovoril:

Nemci s Češkoslovaško že sodelujejo in da je prepričan, da pride do prave konsolidacije. Kar se tiče Madžarske, je res smučno, če se piše, da je na Češkoslovaškem 1 milijon tri sto tisoč Madžarov. V resnici jih je 745.000. Iredentistična propaganda je učinkovita in brezobzirna. Madžari v tem pogledu ne nastopajo tako, da bi napravili na zunanji svet zaželjen vtis kot vinski narod.

Slater je opozoril Masaryka na govorce, da je angleška država zastarela in da razpada, kar je bilo z Avstro-Ogrsko, kar dokazuje irsko vprašanje. Masaryk je odgovoril:

Te primer ne drži. Avstrija se je enostavno sesula in morala se je sesuti kakor Rusija. Irski se je

pa samo oddaljila od Velike Britanije, toda ne predaleč. Ne da se reči, da bi bila angleška država še mlada. Gotovo pa ni bolna. Angleži imajo nekatere probleme, ki jih morajo rešiti in ki jih bodo rešili, zlasti problem avtonomije.

Končno je Masaryk govoril tudi o splošnih, več človeških zadevah in o sebi. V mladosti sem delal razne neumnosti, kakor jih dela vsak človek. Pozneje so se pa moji nazori ustalili in postal sem apostol prave demokracije. Imamo novo državo z demokracijo, toda s premlado in nezrelo. To pomeni mnogo dela. V Angliji lahko mirno jeste in spite. Tam imate tradicije. Mi pa ne moremo tako mirno spati. Če Angleži ne vedo, kaj storiti, se ravna kar po tradicijah svojih prednikov. A mi? Mi se nimamo nobenih prednikov. Imeli smo jih, pa smo jih izgubili pred 300 leti. Imel bi mnogo dela, če bi mi bilo 35 let.

Evropa je danes mnogo bolj zedinjena, kakor je bila kadarkoli in se vedno bolj zedinja. Če mi bi bilo 35 let, bi storil kar bi bilo v mojih močeh, da bi pomagal ideji evropskih zedinjenih držav. To bi ne bilo nič nasilnega, niti prenapetega. Vsaka država bi imela zelo obsežno oblast svobode. Toda do tega ne bo prišlo, dokler bom živ.

Vprašujete me, kakšne so največje težave, združene s predsedniško funkcijo. Dejal bi, da občutim najbolj to, da je vsak drug človek svoboden, jaz pa ne. Tajna policija naspremlja na vsakem koraku. Oni vedo, zakaj delajo to, jaz pa ne vem. Rad sem hodil po mestu, ogledoval trgovine in gledal, kaj je novega. Tega zdaj ne morem. Mlademu pokolenju bi priporočal delati in učiti se.

KNJIGE NA FRANCOSKEM

Na Francoskem (kakor tudi v drugih državah) čitajo ljudje kljub krizi mnogo bolj kot doslej. Statistika iz leta 1931 ugotavlja, da je dotično leto izšlo na Francoskem 9892 knjig, kar pomeni 646 knjig več kot leta 1930. Številke za leto 1932 še niso urejene, zatorej se ne more govoriti o točnem številu izšlih knjig, vendar se splošno misli, da jih je dalo preteklo leto mnogo več kot leto 1931. Leta 1931 je izšlo 2656 romanov okrog 400 več kot leta 1930; na drugo mesto pridejo biografije in spomini z 828 knjigami. Dalje slede zgodovinska dela (802), medicinska (708), verska (604), pravna (568). Končno je še 474 knjig iz področja socialne znanosti; razen vsega tega je zagledalo luč dneva nad 400 zvezkov pesmi.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. is sent by me for the purpose of —

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country. I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

Velikonočni prazniki so na pragu, toda še vedno je čas, da razveselite svoje v domovini s kakim denarnim darilom.

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Peter Zgaga

Elektrifikacija Notranjske.

Banska uprava je sprejela v svoj letošnji proračun večji kredit za elektrifikacijo Notranjske. Te dni se je vršil komisijski ogled začrtane proge, po kateri bo napeljan električni vod od Vrhnike proti Logatcu, dalje na Rake in v Cerkljevo. Komisiji na Vrhniki so prisostvovali zastopniki banke uprave, sreskih načelstev v Ljubljani in Logatcu in razni interesi. Sklenjeno je bilo, da bo sprva dobavljala potrebni električni trok električna centrala v Žirih, pozneje pa se bo vod priključil velenjski centrali.

Hajduški napad pred cerkvijo.

Prijazni Sv. Andraž je doživel pravečati hajduški napad. Fran Kocuvan se je dopoldne sestal z drugim fanti pri posestnici Germinovi v Erjavcih, kjer so se napili šmarnice, nakar so se oborožili s pištolami, samokresi in noži ter so odkorakali proti Sv. Andražu, kamor so dospeli okoli pol desete, torej vprav v času, ko je šlo največ ljudi v cerkev. Fantje so zavzeli najprej prostor pred cerkvijo, nakar so se podali v trgovino Zorka Vinka in tam izvalili prepri. Trgovcu pa se je posrečilo, da je s pomočjo uslužbenca fante odpravil iz trgovine. To je dalo povod Kocuvanu, da je nameril samokres proti kmečkemu sinu Francu Žmaven. Strel pa je zgrešil cilj in sta bila po nedolgem ranjena 13-letni Andrašič Janez iz Erjavcev in 16-letni Franc Lovrec iz Smolincev. Žnave, videč, da je napad namenjen njemu, je zbežal proti cerkvi, da bi se izognil nadaljnjim napadom, vendar pa ga je dohitel pred cerkvijo neki vrati Kocuvan ter mu zasedil velik nož v hrbet, da se je Žnave težko ranjen zgrudil na tla. Da pa da duška svojem uspehu, je Kocuvan v družbi Germinina oddal še več strelcev v gručo ljudi, ki so prihajali k službi božji. Seveda je nastalo med ljudstvom veliko razburjenje in zmešanja, razbežali so se na vse strani. Župnik Alt pa je moral službo božjo zaradi tega za kratek čas preložiti.

Hudo prizadetega Žnavega so prenesli k trgovcu Karlu Brumnu v Vitorcih, kjer so mu izumili ranno ter poklicali zdravnika dr. Weixla, ki je nudil vsem trem ranjenecem potrebno pomoč. Ugotovi pa je, da je Žnavega poškodba tako, da ne dopušča prevoza v bolnico. Pogumnemu županu od Sv. Andraža Tomažu Tošu, se je posrečilo, da je prijel Kocuvana ter ga začasno zaprl v občinski zapor, nakar ga je predal orožniški patrulji, ki je našla pri aretaciji pištolo in dva noža. Zdaj čaka Kocuvan pokore v ptujskem sodnem zaporu. Ostale razgrajace pa orožniki še zasledujejo.

Kocuvan priznava, da je gojil do Žnavega staro sovraštvo in da je bil strel namenjen njemu.

Strašna smrt mlade perice.

28. marca je bila zaposlena s pranjem perila pri družini upokojenega generala Pavlovića v Koroščevi ulici št. 2 v Mariboru 25-letna perica Antonija Frankova, stanujoča v Danjkovi ulici št.

8. Pralnica je v dvoriščnem poslopju v pritličju, dočim stanujejo v prvem nadstropju stranke. Okrog 16. ure je opazila nad pralnico stanujočo zasebnico Ivana Kosova, da se iz pralnice močno kadi. Ko je odšla pogledat in je odprla vrata pralnice, je zagledala Frankovo sedčo v čebru vode, vsa gornja obleka Frankove pa je bila v plamenih.

Kosova je prestrašena poklicala na pomoč še svoji sosedo Rozo Berličev in Rozo Kurnikovo, ki sta pričeli Frankovo polivati z vodo, obenem pa sta jo potegnili iz čebra in ji strgali gorečo obleko s telesa. Frankova je imela še toliko moči, da je povedala, kako se je nesreča zgodila, nato pa se je nezavestna zgrudila na tla. Ko je stala pri kotlu in mešala perilo, je nenadoma puhnil z vso silo iz spodnjih vrat pod kotlom močen plamen in ji vžgal obloko. V naslednjem trenutku je bila v plamenih že vsa obleka na telesu. Skušala je ogenj pogasiti s tem, da se je vsedla v čeber z vodo, kar pa je pogasilo spodnji del obleke, dočim je obleka na zgornjem delu telesa gorela naprej.

Nemudoma so bili o nesreči obveščeni reševalci. Ki so Frankovo z reševalnim avtomobilom prepeljali v bolnišnico. Vsa zdravniška pomoč pa je bila zaman in je Frankova ob 20. podlegla opeklinam. Nesrečnice so pokopali na pokopališču.

Državno dete.

Kmečko dekle Milka Bučina iz vasi Mečenčan blizu Kostanjca je porodilo pred 8 meseci deklico. Milka je tožila zaradi očetovstva sosedovega hlapca Petra Živica in zadeva je prišla pred sodišče. Dekle je prišlo na sodišče z otrokom v naročju s svojimi starši in pričami. Obravnava je bila pa preložena in ko so bile stranke že odšle, je sodnik nasenkrat opazil na klopi otročička, ki naj bi mu bil priplod očeta. Sluga je hitel za mlado materjo, ki pa ni hotela otroka vzeti, češ, da ga je pustila v državnem poslopju in da je zdaj državna last. Končno so ji le dopovedali, da država ni dojila, vzela je otročička, toda popoldne so ga zopet našli na sodišču. In zopet so imeli mnogo sitnosti, predno so Milko prepričali, da otrok ne spada na sodišče.

V 101 letu prvič bolna.

V Županiji imajo 109 let staro ženičico Katjo Pucanič, ki je te dni prvič v svojem življenju težko obolela. Starica je bila rojena leta 1823 na Moravskem, v Slavoniji je prišla kot dekle s svojim očetom in leta 1848 se je omožila s čevljarjem Baumsteinom. Ko ji je bilo 60 let, je odovela in se je drugič poročila z obrtnikom iz Županije Pucaničem. Leta 1916 se je zrušila na njo in ji zlonila oboje nogi, pa je kmalu ozdravela in krajša ji je ostala samo ena noga. Pred leti so ji zrastle novi zdravi zobje in zdaj lahko je tudi najtršjo hrano. Pa tudi vid se ji je vrnil, tako da lahko čita še tako drobno pisavo.

3000 kg težka palma.

Na vrtu stare plemiške rodbine Kapor v Korčuli je zrastle ogromna palma, visoka 9 metrov. Presaditi jo hočejo na trg. Palma tehtala 3000 kilogramov.

Obsojeni sadist.

Pred velikim senatom v Mitrovici so se vršila glavna razprava proti 58-letnemu kmetu iz Hoka Ivanu Skeledžiču zaradi umora delavca Ilije Todorova. Skeledžič je v družbi še dveh kmetov lanske jeseni na strahoten način ubil Todorova, ker ga je osumil, da mu je ukradel 90 dinarjev. Zvlekel ga je v hlev, tam mu zvežal noge in ga obesil na jastri tako, da mu je glava visela navzdol. Tedaj ga je začel pretepsti s palico po nogah in telesu, teptal ga je z nogami in polival z vodo, da bi prišel k zavesti. Mučenje se je začelo ob treh popoldne in je trajalo do ene popoldne, ko je ubogi delavec v groznih bolečinah izdihnil.

DOBRO PIVO.

Pivo je najbolj enostavna pijača, kar jih je.

Dela se iz vode, ječmena, hmelja in kvasa.

To so glavne in edine sestavine. Kar je drugega poleg, je vse odveč.

Da je pivo dobro, mora voda, iz katere je pripravljeno, vsebovati gotove kovine in soli. Imeti mora po naravi.

Če se mehki vodi umetno dodajo potrebne soli in kovine, ni pivo tako kot bi moralo biti.

Dusti je odvisno tudi od kleti, v kateri vre in v kateri se stara. Tudi posoda pride v poštev. Posodno posoda, iz katere se ga piše, in okoliščine, v katerih si ga človek privoči.

Slovenija ni imela dobrega piva.

Zelo dober je bil pa štajerski "reininghaus" in tržaško Dreherjevo pivo.

Najbolje pivo sem pa pil na Nemškem v monakovskem Hofbrauhausu.

To je ogromno starinsko poslopje z obokanimi kletmi. V kletih so dolge lesene mize in lesene klopi.

Že pred deveto uro zjutraj se je zbrala pred vrati željna množica. Točno ob devetih so se vrata odprla. Hipoma so bile vse mize zasedene.

Tedaj je vladal Nemčiji še kaiser, in je bilo rečeno, da v Nemčiji ni demokracije.

Toda v Hofbrauhausu je vladala še za kaiserjevih časov resnična in pristna demokracija.

Na lastne oči sem videl ponosnega nemškega generala, ki je sedel med preprosto bavarsko kmetico in monakovskim pometajem.

Vsi trije so pili iz enakih posod, vsi trije so enako uživali in se enako zadovoljno obližovali.

Monakovsko pivo teče kakor mleko, in pena na njem je tako gosta, da srednjeveliko jajce obstane na nji.

Take in sligne spomine sem obujal, ko sem včeraj po trinajstih letih odprl prvo steklenico dobrega piva.

Odprl sem jo, natočil in pokusil.

No, ne vem, kako bi rekel: je in ni.

Skoro bi se drznil trditi, da je ameriški narod po dolgih trinajstih letih kaj boljšega zaslužil.

Trinajst let je dolga doba.

Trinajst let preizkušnje je tatarska naloga.

Ameriški narod jo je pač rešil kot je vedel in znal.

Po trinajstih letih je dobil spravečalo, v katerem je z debelimi črkami zapisano, da ima prokleto triden želoodec.

Narod v splošnem, ne Amerikanci kot posamezniki.

Na stotisoče jih je omagalo in jih krije črna zemlja, na tisoče jih je po norišnicah in špitalih.

Toda, kakor sem rekel — v splošnem si je pa ameriški narod utrdil želoodec.

Tako daleč smo prišli, da sedemnajstletna frklja, ki je ni drugega kot suha bedra, ndrtr trebul, dolg vrat in namazan obrazek (kakor bi bogca zahvalil) — da taka frklja junaško prenese več žganja, nego so ga svoječasnno prenesli starokrajški furmani, ki jim je bil poleg kruha in klobase alkohol edino sredstvo za življenje.

In baš vsled tega pravim, da se bo narod težko privadil takozvanemu dobremu pivu.

Toda, v izrednem času so potrebne izredne odredbe in je treba izredne požrtvovalnosti za doseg splošnega blaga.

Slehermi se mora žrtvovati.

Patriotizem se meri in presoja na najrazličnejše načine.

In tako smo učakali čas, ko bo veljal za največjega patriota tisti, ki bo največ piva popil.

Poleg tega da si bo želoodec razširil, bo tudi zvezno blagajno obogatil. Jaz si bom prizadeval storiti svojo dolžnost.

Toda samo pivo bi me prekmalu utrudilo in ubilo agilnost v meni.

Zato naj mi pristojna oblast ne zameri, če bom vmes tudi kak kozarec takega vina sunil, ki ni podrejeno davčni oblasti in vladnim predpisom.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1.

in knjige Vam bodo poslane naravnost na dom.

Naročila sprejemajo:

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street

New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IVAN CANKAR:

VEČERNA MOLITEV

Ko mi je bilo deset let, sem prikratk dvomil, da je Bog usmiljen in da posluša človeka, kadar kliče k njemu iz ranjenega srca. Molil sem dolgo v noč; zdela se mi je, da sem Bogu bližji nego kdaj in da gledajo naravnost name njegove očesne oči. Naposled sem v molitvi zaspal; ko sem se vzdramil, ni bilo tolažbe iz nebes in še grenkejšje je bilo življenje.

Deset let kasneje je moja mati obbolela. Takrat sem bil tako dozor, poln spoznanja in učenosti, kakor so vsi dvajsetletni fantje. Ni je bilo sence, ki bi jo z lahkoto ne bil obsonil; vse je bilo v meni do vrhuna, do kraja dogana, za zmožnost utrjeno. Edini moj dvom, edina moja skrb in nadloga je bila ženska. Da me je ko vprašal, če zahajam k maši in spovedi, če molim zvečer in zjutraj, bi se mu bil smejal. Moj ponos je bil, da sem rosko mašo zamujal in da na cesti nisem pozdravljal kateheta. Moje srce je bilo težko, moja glava polna skrbi, moja suknja prosilna, a niti enkrat sem: "Kaj mi vsakdanost, deseglet sem spoznanje!" Tresel sem se od mirza in žalosti, oči so me skelele od pritenih solza, ali zaupal sem besedo: "Kralji v enjnih!"

Tako je bilo ob tistem času, ko je moja mati obbolela.

Ker sem bil razumen dvajsetleten fant, sem takrat vedel, da bolezen ne bo kmalu pri kraju in da se bo treba pripraviti. Zato sem zbral svoje pesmi in sem jih prodal. Računal sem, ne vem zakaj, da vstanem mati čez poldrugi mesec; ne preji, ne pozneje; da vstanem, nisem dvomil.

Minil je teden, minilo jih je troje.

Ko je minil tretji teden, v soboto zvečer je bilo; je mati počasi o krenila glavo in mi je pogledala v obraz z veselimi očmi.

"Ali si molil noč?"

Tudi jaz sem jo pogledal tako veselo, kakor pogleda dozor človek neizkušene, ljubeznivega otroka, ter sem jo pobožal po licu, ki so bila vroča in potna.

Tako laže dozor človek neizkušene otroku.

Zatisnila je oči; odel sem jo do vratu in sem po prstih stopil iz izbe.

Zunaj je bila topla, tiha jesenska noč; zvezde so sijale; toliko jih je bilo, da sem od žarke svetlobe komaj razločil sinje nebo samo. Kakor sem gledal, se je bočilo to svetlo nebo zmerom nižje ter se je v nedoglednost razmikalo na obzorju; in zdela se mi je, da se vzpenjam v bleščeče nizave sam, da se moje noge ne dotikajo več trde zemlje.

Bolosten vzdih se je oglasil iz izbe. Stopil sem v vež in sem tiho odprl duri. Mati me je pozdravila z očmi, ki so bile čiste, jasne, ah

PREHLADI dovejo do PLJUČNICE

Preprečite prehlade, z rednim čiščenjem svojega črevesja. Odvajanje naj bo redno, odstranite strupene zastojke! Pijte TRINERJEVO GRENKO VINO

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

tako trudne in vdane, da me je izpreletelo do srca. Na nizi je gorela sveča; dremotna luč je sijala na materin beli obraz.

"Kod si hodil, da te ni bilo tako dolgo? Ali je že blizu jutro?"

"Zgoden večer je še, mati!"

"Zunaj je dež... trkalo je na okno..."

"Lep večer je zunaj, vse zvezde svetijo!"

Mati se je zamislila.

"Zdaj sem kakor na drugem svetu. Meni sivo jutro, vam zlat večer; meni jesenski dež, vam zvezde nebeske. Daleč ste od mene, komaj še vas vidim..."

Nasmehnila se je.

"Ali veš, kam gre moja pot, da ste že tako daleč od mene in da vas komaj še vidim?"

Starmel sem vanjo in v obraz mi je puhnilo kakor led.

"Kam, mati?"

Govorila je počasi in tako tiho, da sem jo komaj slišal in razumel, to sem se sklanjal globoko k nji, lice do lica.

"Ali še veš, kako sva takrat hodila v Ljubljano in kako sva se poslovila? Gazila sva sivo blato; dež je bil, da sva se stiskala pod dežnik, premočena pa sva bila obdava. Ni nisva govorila; beseda na ustnih bi bila solza v očeh. Sredi poti sva se poslovila; meni je bilo poldrugo uro nazaj do doma, tebi toliko do mesta. Stala sva na blatni cesti in sva se držala za roko. Meni je bilo takrat v mislih, da bi se tako poslovila od tebe, kakor se poslavljajo mestni ljudje, da bi te poljubila; pa me je bilo sram. Samo adijo sva si rekla, še v oči si nisva pogledala. Ti si vzel dežnik, jaz pa sem se vsa ogrnila v isto sivo ruto, ki je bila težka od dežja. Ko sva bila že daleč, sva se okrenila obdava, hkrati. Stala sva dolgo, nič si nisva zaklicala, nisva se genila... Ali veš, kam je držala najina pot, ko sva šla dalje, obdava zasoljena, upognjena, trudna? Tja je držala najina pot okoder ni več poti nazaj... Kar sem takrat občutila, občutim vse noč; občutim, da je končana ta težka pot, hvala usmiljenemu!"

MODERNA UGRABITEV

V Carigrad je prispela te dni na gostovanje skupina grških gledaliških igralcev, ki sta med njimi tudi dve najboljši, pa tudi najlepši grški igralci Cotonli in Kivelli. Predstave so dosegle velik uspeh, nič manjši pa ni bil uspeh člana grške igralske skupine Papasa, slavnega ljubimca na gledališkem odru in v življenju. Vanj se je zaljubila mlada italijanska židovka Nina Sior, hčerka znanega carigradskega milijonarja, lepo, komaj 19 let staro dekle. Ljubezen ne pozna ovir. Papas je odpeljal lepo Nino s prvimi aeroplanom družbe za zračni promet "Express Aero" v svojo domovino, kjer sta zaljubljenca uživala sladkosti življenja tako dolgo, dokler ju ni izvolal in izdal reporter z detektivskim nosom.

Dekle, ki je bilo pobegnulo s svojim ljubcem na ponarejen potni list svoje prijateljice, ki ji je zelo podobna, je moralo nazaj k svoji mami očetu. Izkazalo se je pa tudi, v pustolovskem življenju. Papas v Parizu ženi in dva otroka, ki jih je pa zapustil, da bi ga ne ovirali v pustolovskem življenju. Papas je bil član francoskega poslanstva v Atenah, pa so ga pred dvema letoma zaradi nekega skandala odpravili. Ni treba posebej omeniti, da stari Sior ne misli odpustiti pustolove ugrabitve njegove hčerke in tako bo moral podjetni pustolovec svoje junaštvo še bridko občudovati.

KONEC MROŽEV

V Beringovem morju je otok z latim imenom, katerega prebivalci živijo od lova in rejne živali z dragocenim kožuhom, kakor polarni lisje, morskih bobrov, belih medvedov in zlasti mrožev. Lov na mrože jim je dovolila 1894, neka pariska konferenca. Takrat so imeli mroži na tem otoku nekakšno zbirališče. Še danes jih je tam zelo veliko.

Kakor kaže, pa jih bo kmalu konec. Tega je kriva njihova koža, ki je zelo dragocena. Dolga je 3 m, široka 60 cm do 2 metra. Iz nje izdelujejo zlasti kovečke in podobne reči. Vrhunjo dlako ji odstranijo, spodnjo pa barvajo običajno temno rjavo. Odlikuje se tudi po svojem čudovitem sijaju in je znana pod imenom seal in sealskin.

V zadnjem času pa so ameriški kmetiki odkrili, da vsebuje mroževa mast več kot 50 odstotkov gazolina in drugih snovi, ki so važne n. pr. za izdelavo mažnih olj. To je imelo za posledico, da so na otoku osnovali postajo za lov na mrože in obenem tovarno za predelavo njih dobrin. To se pravi z drugim besedami, da bo mrožev na otoku Beringu kmalu konec.

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Slovene name
\$2.00
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
215 West 18th Street
New York City

PARIZ BREZ ŽIVLJENJA

Gospodarsko življenje velemest je močno odvisno od tujkega prometa. Tujci namreč spravijo nov denarni tok v pogon. Od tega denarnega toka dobe novega življenja vse veje gospodarstva, celo delavski trg se znova poživlja. Statistika, ki je te dni izšla, daje pregled o tem, kako brezupen je tujski promet v Parizu. Mesto ob Seini ima približno 23.000 hotelov. Teh 23.000 hotelov, kateri imajo okrog 700.000 sob na razpolago, pa so skoraj prazni. Redki obiskovalci, ki se danes stanujejo v udobnih hotelih, ne pomenijo pri ogromnem številu praznih sob — nič. Mesto tujkega prometa, Pariz, potemtakem izgublja svoj tovrstni sloves. Sicer pa se naj tolaži za dejstvom, da se ne godi ostalim evropskim velemestom nič bolje.

ZALJUBLJENA STARCA

Iz Londona poročajo, da se pečajo sodišča z dvema zanimivima sporoma, nanašajočima se na oporoko dveh zaljubljenih starcev. 80-letni Harvey se je zaljubil v 45-letno žensko, ki se je izdajala slavnega ljubimca na gledališkem odru in v življenju. Vanj se je zaljubila mlada italijanska židovka Nina Sior, hčerka znanega carigradskega milijonarja, lepo, komaj 19 let staro dekle. Ljubezen ne pozna ovir. Papas je odpeljal lepo Nino s prvimi aeroplanom družbe za zračni promet "Express Aero" v svojo domovino, kjer sta zaljubljenca uživala sladkosti življenja tako dolgo, dokler ju ni izvolal in izdal reporter z detektivskim nosom.

Dekle, ki je bilo pobegnulo s svojim ljubcem na ponarejen potni list svoje prijateljice, ki ji je zelo podobna, je moralo nazaj k svoji mami očetu. Izkazalo se je pa tudi, v pustolovskem življenju. Papas v Parizu ženi in dva otroka, ki jih je pa zapustil, da bi ga ne ovirali v pustolovskem življenju. Papas je bil član francoskega poslanstva v Atenah, pa so ga pred dvema letoma zaradi nekega skandala odpravili. Ni treba posebej omeniti, da stari Sior ne misli odpustiti pustolove ugrabitve njegove hčerke in tako bo moral podjetni pustolovec svoje junaštvo še bridko občudovati.

OD KROŠNJARJA DO PODKRALJA

Leta 1769. se je rodil siromašnim albanskim staršem v makedonskem mestu Kavali sin Muhamed Ali, ki je postal pozneje trgovec s tobakom. Trgovina pa ni šla in zato se je Muhamed Ali odločil kot prostak pohoda turške armade proti Francozom v Egipt. Kot vojak se je pa zelo dobro izkazal. Leta 1806. je organiziral v Egiptu upor in je s pomočjo vladajočega egiptskega plemena Mamelukov preganjal pašo iz dežele. Turški vladi ni preostajalo drugega, nego sprijazniti se s tem dejstvom in imenovati Muhameda Alija za podkralja. Novi podkralj je hotel reformirati deželo po evropskem vzoru, pa je naletel na hud odpor Mamelukov, ki so imeli večino zemlje v svojih rokah. Najmanjši njihov odpor je kaznoval s smrtjo, toda zatiranje upornih Mamelukov je šlo zelo počasi. Zato je segel po orijentskem načinu. Pod pretvezo sprave je povabil kahirski Mameluke v svojo trdnjavo. Ko je prispel slavnostni sprevid v ozko ulico, so ga na napadli od vseh strani podkraljevi vojaki, ki so pobili nad 600 Mamelukov. Približno toliko so jih pobili tudi zmag.

Tako je postal Muhamed Ali neomejen vladar Egipta. Reformiral je deželo, poklical v Egipt evropske učenjake, zboljšal je položaj kmetov in ustanovil armado, ki je bila na ujo Turčiji po pravici ponosna. Skrbel je za razširjenje Egipta, poslal se je porečja Nila, velikega dela Arabije, Cypra in Sirije in le intervencija evropskih velesil je preprečila popoln poraz Turčije, ki ji je bil egiptski podkralj že zrasel čez glavo. Naenkrat je pa napadla velikega reformatorja težka duševna bolezen, ki ji je 2. avgusta 1849. podlegel.

14. MILLIONOV VREČ KAVE SO SEŽGALI

Sežiganje ogromnih zalog kave v Braziliji se nadaljuje kljub temu, da se od začetka tega, lahko bi rekli zločinskega početja, v juniju 1931 sežgali že nad 14 milijonov vreč kave. Brazilija se z vsemi sredstvi bori za ohranitev svoje najvažnejše gospodarske panoge, pridobivanja in prodaje kave in v to svrhu je segla po gospodarskem eksperimentu, ki nima primere v zgodovini človeštva. Tudi drugod po svetu se zlasti zadnja leta uničujejo gmotne dobrine, da se prepreči njihova poenitev, toda v tako velikem obsegu, kakor v Braziliji, ne gre to zločinsko početje nikjer. — Kava sicer ni baš tako nujno potrebna, kakor je, recimo kruh, vendar bi pa lahko z denarjem, ki bi ga dobili za sežgano kavo, našitili po svetu sto in stotisoče lačnih.

Od junija 1931 do 1. februarja 1933 so sežgali v Braziliji okoli 14.057.000 vreč kave po 120 funtov, toda sežgati je morajo še mnogo, da bodo lahko prodali letošnji pridelek. Do novega obiranja kave letos v juliju morajo uničiti še 9.400.000 vreč kave. Uničevanje kave v Braziliji je postalo že poseben poklic in pomagajo si pri tem z "racionalnimi" metodami. Kave ne sežigajo zdaj več v pristaniščih, temveč tam, kjer jo pridelujejo, da se prihranijo stroški za prevoz.

Prvotno so Brazilci molili, da bi uraz pokončali kavo. Toda v Braziliji že več let ni bilo mraza in oazle pridnemu uničevanju imajo zdaj Brazilci ogromne zaloge kave. Lanska revolucija v Sao Paulu, po kateri je bilo zaprti pristanišče v Santos, je bila kriva, da se je nakopičilo samo v tem mestu 30 milijonov vreč kave. Požrtvovalnost Brazilcev utegne imeti za nje same pri sedanjem mednarodnem tekmovanju na trgu kave kaj čudne posledice. Dočim Brazilija uničuje svoje zaloge in omejuje pridobivanje kave, so začele druge države skrbeti za to, da se njihove kavnice plantaže razširijo. Drevo obrodí prvo kavo po 5 do 7 letih. Kakšen vpliv bodo imele nove plantaže na svetovni trg, bomo torej videli še čez nekaj let. Na drugi strani bo pa trajalo približno enako dolgo, predno bodo Brazilci s sežiganjem kave dosegli ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem. V sedanjih razmerah se kaj lahko zgodi, da bodo Brazilci uničili toliko kave, dokler je bodo druge države pridelale, in da bo kava na svetu še vedno preveč.

V Braziliji imajo zdaj 2.66 milijard kavnih dreves, ki že dajejo

OGLASI NAJ SE Frank Primo-

lich, doma iz Beguljaka, št. 41 svoji sestri, Anna Posavec, 1911 E. 30. St., Lorain, Ohio, ker mu imam za poročati zelo važne stvari. Prosim, da se oglasi takoj!
(6x 6-12)

sad, kar pomeni nad polovico vseh kavnih plantaž na svetu. Na drugem mestu je Kolumbija, ki ima 453 milijonov dreves. Holandska Indija 160 milijonov, Venezuela 155 milijonov, Guatemala, Salvador in Mehika pa po 80 milijonov. Na vsem svetu je sedaj okrog 4004 milijone kavnih dreves. Izvoz kave iz Brazilije se pa ni povečal, čeprav toliko kave sežgali. Lani so je izvozili komaj nekaj nad polovico toliko kakor leta 1928.

DAVEK SO MU PRENIZKO ODMERILI

Fridolin Kautz, stari čudak, ki je umrl v Emsu, je po pravici užival naslov "najbolj vestnega nemškega davkoplačevalca". Vse leto je živel mirno in skromno, popoldne zahajal v kavarno in zvečer v gostilno med stare prijatelje, vedno nosil rjav klobuk in zelenkast površnik, ki ju je kupil že pred desetletji. Vedno je bil tudi dobre volje, ker je imel dokaj premoženja. A enkrat na leto je redno podajal. To se je zgodilo, ko je prejel od davkarje plačilni nalog. Takega je hotel v urad in oštel uradnike: "Kaj pa mislite? Država bo propadla, če boste tako površno računali! Zopet ste meni odmerili preveliko davka. Jaz poznam svoje premoženjske razmere in vem, da moram več plačati."

Uradniki so ugovarjali, da je zračnan davek primeren dohodekom, ki jih je navedel Kautz sam v prijavnici. "Morebiti ste zatajili dohodek?" so ga vprašali. "Opozarjam vas, da boste v tem primeru kaznovani." Kautz se je razburjal: "Ho! Hvala lepa, jaz nisem slepar. Moje številke so točne. A upoštevati morate, da sem jaz samec brez otrok, ne morem izdati niti polovice svojih dohodkov. Zato bi bilo samo pravično, da mi boste na položju več davkov, a ne boste na dražbi prodajali revežem pohištvo."

"Obžalujem," je odgovarjal davkar, "ta zakon je za vse enak. Oziroma se moramo edino na številke dohodkov. Izdatki nas nič ne briga." — "Zato je tudi dohodek Nemčija tako daleč," je godrnjal Kautz, "neumne čimlne duše!"

Hitel je domov in samo ta dan ga ni bilo v gostilno. Vedno se je ponavljala ista zgodba. Vestni davkoplačevalci je vsa noč računal, za koliko je oškodovan država. Zgodila je hitel v trafiko, kupoval polje kolekov in jih ponosno sežigal doma. Na ta način si je olajšal vest in državi bo zadnjega pveniga povrnil povzročeno škodo. Prihodnji dan je ponosno prihajal v družbo in pripovedoval, kako je storil svojo dolžnost.

Najbrž ne bo Nemčija kmalu našla tako vestnega državljanca.

PEPEL SEŽGANIH MRLIČEV

Sežiganje omogoči izpolniti željo umrlega, naj se položi njegov pepel v prosto naravo ali pa raztrosi na poljubnem kraju. Ne Čehoslovaškem zakon o sežiganju mrličev tega ne dovoljuje, v drugih državah je pa to že splošna navada. V Angliji imajo pri krematorijih ali pa kje drugje posebne parke, kjer lahko po tratah ali evetličnih nasadih razpijejo pepel sežganih mrličev. V obmorskih državah spuste žaro s pepelom tudi v morje. Tako so v Angliji na vojni ladji z vsemi vojaškimi častmi odpeljali na širno morje žaro s pepelom generala Percy Scotta in so jo med cerkvenimi obredi spustili v morje. V morje so spustili žaro s pepelom poveljnika Eduarda Downa. Lani so v Nemčiji spustili z vojaškimi častmi v morje žaro s pepelom admiralu Zenkerja, in sicer na kraju, kjer se je bila bitka pri Skageraku.

Često raztrosijo pepel umrlih tudi v visoko v gorah, kjer kraljuje večni mir nemotene narave. Angleški major Percy Arnold, ki se je odlikoval leta 1916 v bitki na Sommi, je izrazil željo, naj bi veter raznesel njegov pepel v gozdu pri Longuevalu, kjer se je boril. Žena mu je po smrti to željo tudi izpolnila. Žara s pepelom skladatelja E. Griega je spravljena v strmo skalo nad norveškim fjordom. Čudno željo je izrazil ameriški železniški inženir Smith v Pennsylvaniji. Prosil je svoje prijatelje, naj raztresejo njegov pepel iz drevočera vlaka po progi. Ko je umrl in so njegovo truplo sežgali, mu je bila ta želja izpolnjena. Tudi na Čehoslovaškem si zdaj društvo "Krematorij" prizadeva, da bi se zakon v toliko izpremenil, da bi lahko izpolnili svojo svojim dragim želje tudi v tem pogledu.

SLUH KOMARJEV

Z vprašanjem, ali imajo komarji razvit sluh, se je bavil raziskovalec dr. Mentzen. Lanskoga avgusta je nekega večera brez posebne namena potrkal na neko desko in je zaznal v svoje preseñenje, da je brenčanje komarjev postalo silnejše in po zvoku višje. Zopeten poskus mu je pokazal, da sta šla ritem brenčanja in višina njegovega zvoka sporedno z udarci na desko. Višji zvok se da razlagati z večjim številom kritnih treslajev. Dr. Mentzen je z nadaljnjimi poskusi ugotovil, da komarji ne reagirajo na živžganje, na votlo mrmljanje reagirajo slabo, na globoko veliko bolj, najbolj pa na trkanje proti lesu. Čisto ponovitev trkanja ima pa za posledico šibkejšo reakcijo, na kar najbrže vpliva utrujenost ali pa to, da se komarji privadijo ropota.

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Planinskega, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, PO-UKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York, N. Y.

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

42

(Naljevanje.)

Z zelo elegantno kretnjo mu pokaže stol.
— S čim naj vam postrežem?
— Dovolite mi, da se najprej predstavim — baron Borau.
Teta Ana se prestraši in in prebledi ter položi roko na srec.
— Moj Bog! Baron Borau — res?
— Da, milostljiva gospa in iz tega, ker sem opazil, da ste se prestrašili, razvidim, da ne vidite rada, da sem prišel.
Oba se sedeta nasproti.
— Ne rečem, da ne vidim rada, da ste prišli, toda vas nisem pričakovala.
— Toda vedeli ste, da živim tukaj v bližini.
Lica gospe Heinove pordečijo in vsa razburjena sklence roke.
— Da, vedela sem.
— Ne bom šel dolgo okoli jedra te stvari. Prišel sem, milostljiva gospa, da vas vprašam, ako je moja sestra Margot zapustila kako hčer?

Teta Ana se lahko strese.
— Da, gospod baron — resnica je.
— In zakaj nisem o tem ničesar izvedel? Zakaj je samo slučaj tako nanesel, da sem o tem izvedel, milostljiva gospa?

Jasno ga pogleda z velikimi očmi.
— Vedeli smo, da je družina zavržla Margot, ker se je poročila z meščanskim slikarjem, smo vedeli, da se je Margot popolnoma ločila od svoje družine. Najbolj pa je bila žalostna vsled tega, ker od svojega edinega brata ni dobila nobene besede odpuščanja. Ko se je pozneje s svojo mamo v gorah smrtno ponesrečila, nam je izročila svojo hčer v naše varstvo. Otroka smo zelo radi sprejeli, ker svojih nismo imeli. Moj mož vam je poslal naznanilo njene smrti, toda od vas nismo sprejeli nikakega obvestila. In tako smo mislili, da delamo po Margotini želji, ako vzamemo otroka, ki smo ga imeli tako radi, za svojega. Ljubezni ni smela pogrešati in je tudi ni, samo denarne zadeve so se pri nas nekoliko izpremenile. Vsled inflacije smo izgubili vse svoje premoženje in mojega moža je pobrala smrt v najlepši dobi. Tako sem bila navezana samo na skromno pokojnino. In tukaj vam moram priznati, da mi je tedaj prvič prišlo na misel, ako bi prav storila, da bi za Judito zahtevala saj delež po njeni materi. Vsled skrbi za Judito se te misli nisem mogla otresti. Ta misel me je tudi napotila, da sem se preselila v Schwarzenberg, v čegar bližini so živeli naši poznanici. Tiho sem se zavzela stopiti v kako zvezo z Juditiniimi sorodniki — torej z njenimi stricem, ker razum njega nikdo drugi ni bil več živ. Kako bi bilo mogoče, to doseči, o tem mi ni bilo vse jasno.

— In — zakaj niste izpeljali tega svojega namena?
— Judita se je temu upirala. Prišlo je tako-le.

In pripoveduje mu, kako ji je Judita nekoč vprašala, ko je slučajno slišala ime baron Borau, ki je bilo deklško ime njene matere in če je mogoče baron Borau v kakem sorodstvu z njeno materjo in kako ji je slednjič vse povedala. Nato ji je Judita rekla, da ne bo nikdar prosila za priznanje tam, kjer je bila njena mati zavržena. Judita ji je tudi povedala, da sta s Felice srečali barona v gozdu in kako tesno ji je pri sreči, ker se ji je baron zdel tako žalosten in potrt.

Njegove oči so ji brale besede z ustnice.
— In tudi pozneje ni hotela o meni ničesar vedeti?
Teti se baron zasmili, kajti te besede so zvenele tako bolešno, da se ji je stisnilo srec.

— Ne — tudi potem ne. Bila je preponosna, da bi prosila za priznanje.

Globok vzdih dvigne baronove prsi. Gospa Heinova je napravila najzelo ugoden utis, kot na vse ljudi, s katerimi je prišla v dotiko. Nato pa pravi baron polglasno:

— Ali vam smem povedati, zakaj nisem tedaj stopil v zvezo s svojo sestro?
— Ako mi hočete to zaupati, prosim.

In pove ji vse odkritosrčno, kajti ni se mu zdelo, da sedi pred njim tuja oseba. Sočutno ga posluša gospa in četudi ji ni imenovala imena žene, ki ga je napravila za zakrknjenega samotarja, ji vendar ni bilo težko pogoditi pravo osebo. Njeno naziranje o grofici se je že davno spremenilo, toda to je bil nov dokaz, ki je pričal za njeno brezsrčnost.

Nazadnje ji baron tudi pove, kako je videl Judito v gozdu in je za trenutek mislil, da je njegova sestra zopet oživel. Pove ji, s kakim nemirom je skušal izvedeti, kdo je ta mlada dama in slednjič ji tudi pove o svojem pogovoru s komercialnim svetnikom in o tem, kar je z njim govoril in kako je dognal, da ima nečakinja.

Tudi ji ni prikril, kako ga je gnalo, da se razgovori z gospo Heinovo in kako je gospa Wernerjeva povabila obe dekleti, da je mogel biti sam z njo. Izrazil ji je tudi svoje veselje, da ima ljubko nečakinja, v kateri je našel dedinjo svojega premoženja.

Gani jo tudi, ko jo ponižno prosi, da ga v tej zadevi pri Juditi podpira in mu pomaga, da ga bo saj malo imela rada in premagi svoj sicer opravičen ponos.

Nato je tudi izrazil želje, da bi se Judita preselila k njemu na Borau. Teta Ana prebledi, kajti na njo mogla misliti na to, da bi bila ločena od Judite. To njeno bojazn je tudi baron bral na njenem obrazu in ji reče, da o tem ni nikakega govora, ker je pri njem samo ob sebi razumljivo, da gre z Judito in v to niti noče privoliti, da bi se ločili. Baron ji reče, da že dolgo časa ni imel skrbne gospodinje in ponudi to mesto gospej Heinovi. Obljubil ji je tudi, da se bo otrešel mržnje do ljudi in pri tem naj mu pomagata gospa in Judita. Vesel je, da mu ostalih dni svojega življenja ne bo treba preživeti sam in zapuščen.

Teta Ana vse to posluša, kot bi se godili čudeži. Toda z veliko skrbjo misli na Felice. Tega dekleta pač ni mogla prepustiti sami sebi.

In gospa Heinova mu to pove, mu pojasni razmere med grofom Erlau in njegovo sestro in zdelo se ji je tudi primerno, da mu takoj pove, da se ji zdi, da se grof Erlau in Judita ljubita, četudi sedaj na to še ne moreta misliti, ker jima razmere ne dovoljujejo. Tudi v tem oziru jo potolaži in ji pove, da mu je to povedal že tudi komercialni svetnik in more tudi komtesa priti skupno z Judito na Borau. Z nekaterimi besedami ji je namignil, kako se je zanimal za bodočnost grofa Erlau in Judite, da pa naj o tem odločata sama. Ako bo v resnici kaj iz te ljubezni, jima ne bo nič na pot, ker ga samo veseli, ako se dva mlada človeka vzljubita. Judita mora imeti pristojevo, da sledi svojem sreči, kajti to ji je dolžan kot odškodnino za to, ker je morala njena mati trpeti vsled tega, ker jo je očezavrel.

Teta Ana mu ugovarja, češ, da vsi trije ne morejo motiti barona v njegovi samoti, toda baron je kratko zavrne.

— Moja samota bo lahko prenesla to motenje, kajti na to se bom privadil, ker ne bom več sam. Borau ima toliko praznih sob, da je potrebno, da se v njih kdo naseli. Prosim, da mi ne ugovarjate in mi tudi obljubite, da Judito nagovorite, da se vda v vse, kar

ji bo moja ljubezen naklonila. Pri tem nikakor nočem biti sebičen in se ne maram vmešavati v njene dosedanje zveze. Kaj ne, milostljiva gospa, da mi boste pomagali?

In teta Ana ni mogla drugega, kot v vse privoliti. Ko mu potri, pogleda baron na uro in se oddahne:

— V nekaj minutah bo Judita tukaj.

Presnečno ga pogleda in vpraša:

— Od kod veste to?

Baron se zasmije.

— Komercialni svetnik mi je obljubil, da bo njegova žena skrbela za to, da bo Judita točno ob petih tukaj. In prepričan sem, da bo držal svojo besedo.

Pogovarjata se še nekoliko dalje, da se še bolj pojasnijo vse razmere. Baron postaja vedno bolj nemiren in nervozna napetost leži v njegovem obrazu.

Konečno pride peta ura in kmalu nato zaslisi ključ v večnih vratih.

— Judita prihaja, — zakliče teta Ana, tudi nekoliko razburjena.

In ko sliši, kako Judita na hodniku odlaga svoje stvari, ji zakliče:

— Tukaj, Judita, v sprejemni sobi. Imam obisk.

Takoj nato vstopi Judita smehljajočega obraza in sama polna življenja. Presenečeno pogleda od tete na tujega gospoda, ki stoji s hrbotom proti oknu in ga ni bilo takoj mogoče spoznati. Toda takoj spozna njene oči, ki si bile navajane na razsvetljavo, kdo stoji pred njo in tedaj prebledi in se strese. Naglo stopi za korak nazaj, kot bi hotela pobežniti in prime teto za roko.

(Dalje prihodnjič.)

KAJ SE BO SKUHALO NA KITAJSKEM

Zadnji dogodki v Džeholu obračajo zopet pozornost sveta na Kitajsko. Džeholski guverner general Tanjulin, organizator obrambe mesta Čentefu, je v zadnjem hipu pobegnil in demoraliziral kitajske vojske. Čez nekaj dni ga je pa doletela žalostna usoda. Vojski samo so ga obesili in ko je že visel, so pa njem že streljali. Tanjulin pa ni bil strahopetnež. Vedel je, da bi za Japonce takoj ustrelili, če bi jim prišel v roke. Bil je visoko izobražen Kitajec in dobro je upravljal svojo pokrajino. Videl je pridiranje japonskega kapitala v Mandžurijo in Džehol, vedel je dobro, da je borba proti Japoncem zaman. Ekspanzivnost japonskega kapitala je bila tudi njega že prevzela. Lani v marcu je priznal suverenost države Mandžu nad Džeholom. Prišel je Čansiljan in Tanjulin je moral postati navdušen privrženec Nankina, da zabriše svoje kometiranje z mandžursko vlado.

Tanjulin je izdal proglas o pripadnosti Džehola Kitajski. Plačeval je najete vojske z japonskim denarjem. Naenkrat je postal velik patrijot in zato je moral bežati pred Japonci. Mož se je povzpelo zelo visoko, do visle, hodil je pa po stopinjah mnogih drugih kitajskih generalov. Od Japoncev je jemal denar Tuansijui, jemal ga je Čansulin, Vupeifu je dobival denar v funtih, Fenjusjan celo v dolarjih in rubljah. A Čankajšek, vzor patrijotov? Kitajski trgovci so mu ponudili več, nego tujei. Odstopil je ameriško ponudbo nesebično Čansiljanu.

Položaj na Kitajskem je zelo resen. Čankajškovi ljudje odhajajo iz uradov, njegova nezmatna demokratska skupina v Kuomintanu izgublja tla pod seboj. Kuomintan je interesna družba kitajskega trgovstva s kitajskim komunizmom, njen namen je pregnati tujece iz države. Pred dosego cilja se stranka razdvoji. Trgovci se začnejo bati tega, kar so s svojim denarjem ustvarili. Z milijonskimi darovi so omogočili razvoj organizacije Kuomintana. Toda od leta 1924 je bil vsak član ilegalne komunistične stranke na Kitajskem vezan s poveljem stranke biti obenem član stranke Kuomintan.

Izmed inozemcev so najbolj zainteresirani na Kitajskem Japonci. Oni potrebujejo kitajske rudnike, kitajski premog, kitajsko tržišče. Japonci pridelujejo največ bombaževine na Kitajskem in so bojkotirani. Če hočejo na Kitajskem kaj prodati, morajo najprej dotični kraj zasedi, Angleži imajo v rokah železnice, tretjino pomorskega prometa, dva pekinška premogovnika, kajlanske rudnike, skoro vse ladjedalnice in banke. Tudi Angleži na Kitajskem bojkotirajo in njihova trgovina je izgubila zadnje čase milijarde. Amerika hoče imeti svobodo konkurence. Nji bojkot ne velja. Pred vojno je u-

važala na Kitajsko vsako leto za 24 milijonov dolarjev, po vojni pa za 12.000.000. Proti Japoncem se bore tri skupine, komunistična frakcija Kuomintana na povelje iz Moskve, demokratska frakcija Kuomintana za denar kitajskih veletrgovcev in Čansiljan za dolarje. Vse tri imajo po edino možnost pustiti se poražati dotle, da se bo vmešaval v konflikt tretji.

Vpliv komunistov v Kuomintanu je vedno večji. Zdjaj se v Orijentu ne da več izvažati. Treba je izdelovati vse tam in tako je inozemski kapital ustvaril na Kitajskem prejemni industrijski proletarijat, ki šteje zdaj že nad 5 milijonov glav. Inozemski kapital je našel na Kitajskem zelo rodovitna tla. Leta 1921 je izplačala English Hongkong and Sintangai Banking Corp. 80 odstotkov dividende in v enaki višini jih je izplačevala tudi naslednja leta. Lani v avgustu je imela komunistična stranka na Kitajskem že nad en milijon članov in 9 milijonov somišljenikov. Inteligenca je brez službe in gladuje. 18 milijonov kmetov nima nad 19 jutrov zemlje in polovica jih plačuje od tega še najemnino. Razmere same silijo inteligenco in kmete v komunistično stranko. Moskva ima seveda tu svoje prste vese, toda ona čaka. V maju baje poteče njena tajna pogodba z Japonci. Toda pritisk je prevelik. V Hankau baje zadnje čase ni več merodajna naukunska vlada, temveč komunisti. Na Kitajskem se nekaj kuha. Prej so imeli generali nekakšno pravico jemati denar za usluge tujim interesom, nihče se ni nad tem spodbijal. Zdjaj so pa ubogega Tinjulina za to obesili. Naglo se izpreminja ta kitajska sfiga.

Zagoneten umor starega ustaša.

Lani je bil umorjen v Prijedoru 80-letni ustaš Kojo Miljutinović. Umora je bila osumljena njegova priležnica Ilika Gnjatović, ki so jo aretirali, pa je dokazala alibi in so jo morali izpustiti. Tako je ostal umor starega ustaša nepojasnjen.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hltrem Ekspresnem Parniku

PARIS

18. APRILA

19. Maja — 10. Junija

CHAMPLAIN

22. Aprila — 13. Maja

ILE DE FRANCE

29. APRILA — 27. MAJA

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za poštenje in pošteno liste vprašajte naše pooblaščenega agenta

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

V JUGOSLAVIJO

Moderna udobnost in neprekosljliva postrežba v vseh razredih...Tedenka odputja iz New Yorka...Priloge in hitre železniške zveze iz Hamburga.

ZMERNE CENE

Pojasnila vam da vaš lokalni agent ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

SREDNJI VEK V ITALIJI

V Cosenzi je postal žrtev praznoverja neki štirinajstletni deček. Izročilo pripoveduje, da leže v cerkvi v Verbicaru podzemski zakladi. Komur se zakladnica prikaže v sanjah, lahko dvigne njeno bogastvo, ampak šele potem, ko žrtvuje najmlajšega člana svoje rodbine.

Dva člana družina Accurso sta menila, da se jima je zakladnica prikazala v sanjah in sta sklicala rodbinski posvet, ki je sklenil žrtvovati za dvig zaklada 14-letnega sinčka. Za krvnika, ki naj opravi rabeljski posel, je bil izbran za-ročenece sestre nedolžne žrtve. Ta je po dogovoru umoril dečka in vlekkel trupce do cerkve, kjer bi ste mu bil moral odpreti podzemski hodnik. Ob mrliču so člani rodbine zaklinjali duhove in jih zvalili, naj jim pokažejo zaklad. To so počenjali do rane zore, potem pa so sprevideli, da so žrtev vaze in so dogodek prijavili oblasti, ki je vse rodbinske člane zaprla.

STVARITELJI PARIŠKE MODNE ELEGANCE

Parižani! Francozi! Niti od daleč ne! Kolikor nam je znano iz zgodovine krojaške umetnosti, gre prvenstvo nekemu Angležu, ki je v Parizu otvoril prvo veliko podjetje za izdelovanje modnih oblačil. Njegovemu vzgledu so sledili potem Italijani, Rusi, Švicarji, Američani in šele prav na koncu Francozi.

Tu je so napravili francosko prestolnico za krajico mode in se danes sta med sedmimi, v tej stroki vodilnimi pariškimi trdkami, ena italijanska in ena ameriška. Provincijalna Francozinja se dolgo ni mogla odločiti, da bi sledila "pariški modi", ki je bila produkt inostrancev in inostrank. Parižanka je še dolgo časa ostala zvesta svoji šiviljici in svojemu malemu "salonu", ki pa sta začela nazadnje čedalje bolj vneto posnemati velike salone. Med temi je še danes veliko inostranskih trdk. Francozi so pa potem spoznali važnost modne industrije, ki si je tako slučajno izbrala Pariz za svoj sedež, in so jo začeli podpirati na vse kriplje.

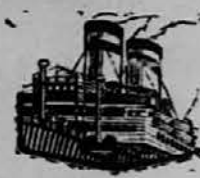
Danes Pariz seveda ni več edini modni center na svetu, vstali so močni konkurenti v drugih prestolnicah sveta. Vendar pa je še vedno dovolj žensk, ki bi za eno toaleto z napisom "Pariz" dale dve domači in za en klobuk iz tega mesta celo zalogo drugih. Dolgo pa ne pojde več tako, kajti polagoma se začnejo zavedati, da tudi domači izdelek in lastni okus nista slaba od "pariškega".

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

12. aprila: Deutschland v Hamburg

14. aprila: Statendam v Boulogne

15. aprila: Majestic v Cherbourg

16. aprila: Mauretania v Cherbourg

17. aprila: Olympic v Cherbourg

18. aprila: Britannia v Cherbourg

19. aprila: Mauretania v Cherbourg

20. aprila: Olympic v Cherbourg

21. aprila: Britannia v Cherbourg

22. aprila: Champlain v Havre

23. aprila: Leviathan v Cherbourg

24. aprila: Berengaria v Cherbourg

25. aprila: Albert Ballin v Hamburg

26. aprila: Veendam v Boulogne

27. aprila: Aquitania v Cherbourg

28. aprila: Hamburg v Cherbourg

29. aprila: Conte di Savoia v Genoa

30. aprila: Majestic v Cherbourg

31. aprila: Statendam v Boulogne

1. maja: Paris v Havre

2. maja: La Fayette v Havre

3. maja: Europa v Bremen

4. maja: Olympic v Havre

5. maja: Minnewaska v Havre

6. maja: Rotterdam v Boulogne

7. maja: Champlain v Havre

8. maja: Rex v Genoa

9. maja: Europa v Bremen

10. maja: Leviathan v Cherbourg

11. maja: Berengaria v Cherbourg

12. maja: Albert Ballin v Cherbourg

13. maja: Aquitania v Cherbourg

14. maja: Conte di Savoia v Genoa

15. maja: Majestic v Cherbourg

16. maja: Minnetonka v Havre

17. maja: Veendam v Boulogne

18. maja: La Fayette v Havre

19. maja: Aquitania v Cherbourg

20. maja: Hamburg v Cherbourg

21. maja: Pres. Roosevelt v Havre

22. maja: Bremen v Bremen

23. maja: Veendam v Boulogne

24. maja: Die de France v Havre

25. maja: Vulcania v Trst

26. maja: Statendam v Boulogne

27. maja: Champlain v Havre

28. maja: Rex v Genoa

29. maja: Leviathan v Cherbourg

30. maja: Berengaria v Cherbourg

31. maja: Albert Ballin v Cherbourg

1. junija: Majestic v Cherbourg

2. junija: Paris v Havre

3. junija: Europa v Bremen

4. junija: Statendam v Boulogne

5. junija: La Fayette v Havre

6. junija: Aquitania v Cherbourg

7. junija: Hamburg v Cherbourg

8. junija: Conte di Savoia v Genoa

9. junija: Majestic v Cherbourg

10. junija: Statendam v Boulogne

11. junija: Champlain v Havre

12. junija: Rex v Genoa

13. junija: Leviathan v Cherbourg

14. junija: Berengaria v Cherbourg

15. junija: Albert Ballin v Cherbourg

16. junija: Aquitania v Cherbourg

17. junija: Conte di Savoia v Genoa

18. junija: Majestic v Cherbourg

19. junija: Minnetonka v Havre

20. junija: Veendam v Boulogne

21. junija: La Fayette v Havre

22. junija: Aquitania v Cherbourg

23. junija: Hamburg v Cherbourg

24. junija: Conte di Savoia v Genoa

25. junija: Majestic v Cherbourg

26. junija: Statendam v Boulogne

27. junija: Champlain v Havre

28. junija: Rex v Genoa

29. junija: Leviathan v Cherbourg

30. junija: Berengaria v Cherbourg

31. junija: Albert Ballin v Cherbourg